

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

S. štev.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1895.

V. leto.

Občinske volitve v Ljubljani.

Najvažnejši občinski zastop na Slovenskem je gotovo zastop ljubljanskega mesta in zatorej ni vse jedno, kakšni možje sedé v ljubljanskem občinskem svetu. Na Ljubljano gleda vsa Slovenija. Drugi teden se bodo vršile občinske volitve v mestni zastop. Ta zastop ima vse drugačne naloge, kakor zastop kake kmetske občine. Treba mu je zatorej v raznih stvareh izvedenih mož. Kakšnih mož potrebuje mestni zastop, se najbolje spozna, ako se jemljó v poštev njegovi odseki. Za pravdni in osebni odsek je neobhodno potrebno v pravoznanstvu izvedenih mož. Ta odsek ima važne posle in tudi večkrat mu je treba mestne ali pa narodne pravice braniti proti vladi ali pa tudi proti deželnemu odboru. Vsak navaden človek bi pač ne mogel zadostovati tej nalogi. V stavbenem odseku in v odseku za električno razsvetljavo je treba tehnikov in fizikov. V policijskem odseku je mej drugim treba tudi zdravnikov in pravnikov. Šolski odsek potrebuje v šolstvu izvedenih mož bodisi posvetnega ali duhovskega stanu.

Zakaj pa danes to omenjamo? Zaradi tega, ker se je zadnji čas po Ljubljani razširjal neki brezimni oklic, v katerem se priporoča, da naj se v mestni zastop volijo

jedino obrtniki. Po gostilnah se pa razlega gâslo: „Le doktorjev ne!“ kakor bi vse zlo prihajalo le od doktorjev. V omenjenem oklicu se trdi, da le obrtnik more zastopati obrtnika, le obrtnik ima srce za obrtnika.

Vprašamo, kakšen mestni zastop bi bil to, v katerem bi bili jedino obrtniki? Bi-li mogel zadoščati vsem svojim nalogam? Nikakor ne! Mi visoko cenimo naše obrtnike in poznamo važnost obrtnega stanu, a toliko znanosti jim pa ne moremo pripisovati, da bi mogli opravljati vse posle občinskega sveta. Niso imeli časa, pa tudi ne priložnosti, da bi si pridobili za to potrebno znanje. Vsak razume pred vsem svoj posel, a z drugim se seznaniti ne more. Zato je pa potrebno, da ima tak zastop, kot je ljubljanski občinski svet, v svoji sredi ljudij raznih poklicev, posebno mu ne sme manjkati razumništva. Vsekako je treba v mestnem odboru obrtnega stanu in narodna stranka je sama vedno gledala, da je v občinski svet prišlo nekaj obrtnikov. Ti so naznanjali želje obrtnikov, razumništvo se je oziralo na njih želje in jim dajalo pravo obliko, da se je moglo o njih razpravljati in sklepati. Pravično pa bi ne bilo, da bi v mestnem zastopu sedeli sami obrtniki. Mestno prebivalstvo se deli

LISTEK.

Lov na medveda.

Spisal Zamoščán.

Tepkarjev oče je stal na pragu svoje hiše, opazujoč zimsko vreme. Mrzlo je bilo ko v pasjem hlevu. Toliko da se je Tepkar pokazal na vežnem pragu, že je imel brke vse bele od ivja. Ne vem, če mu je ugajalo vreme, kajti Tepkar je bil lovec. V takem mrazu pa, kakor je bil danes, se ne ljubi niti lovcu prezebovati na stajah in čakati, kedaj se pokaže kak zajčji rep. Tega mnenja je bil tudi Tepkar.

„Hm, dopoldne že ne bode nič z lovom; mogoče popoldne, če odneha mraz.“ To rekši se obrne in iztrka pepel iz pipe, kar prisopiha k njemu Krivec, ki je imel tudi pravico nositi „pihalnik“.

„Le glej ga, treska, kje stoji! Ti si lovec, ti! Šleva si, strahopetec, da veš. Doma sediš za pečjo, zunaj pred vasjo pa divjá zver. Kaj ti pravim, Tepkar, videl sem medveda, živega kosmatinca. Takoj pojdimo nanj, gotovo še zasačimo mrcino.“ Kakor bi ga na žrjavico posadil, plane Tepkar s praga h Krivcu.

„Kâ-aj praviš, videl si medveda?“ hlastno vpraša Tepkarjev oče ter na široko odpre usta, da mu pade pipa iz rok. Še pobrati je ne utegne, tako verno posluša Krivca, pripovedujočega o hudi zveri. Videl jo je neki, vračajoč se iz sosedne vasi. Tam v gozdu pri znamenji je pretekla pot.

V hipu se razširi po vasi govorica: „Krivec je videl medveda“. Sevé ta vest ne ostane neizpremenjena. V sosedni vasi se je že govorilo: „Krivec je raztrgal medved“.

na razne stanove: obrtnike, zdravnike, uradnike, trgovce i. t. d. in vsekako je želeti, da so v mestnem zastopu zastopniki vseh teh stanov.

Sicer pa mi vemo, da dotični obrtniki, ki so izdali prej omenjeni volilni oklic, ne postopajo po lastnih nagibih, temveč so le orodje stranke, katera je pred leti skušala izpodriniti iz mestnega zastopa narodno stranko. Ta stranka nima nobenega jasnega gospodarskega programa, nobenih pravih pojmov o mestni upravi, v narodnem oziru je pa jako mlačna, da ne rečem, nam naravnost nasprotna. To se vidi pri deželnem odboru, kjer ima ta stranka odločilno besedo in jako vneto pomaga nemškutarjem. Tej stranki je trn v peti narodni zastop ljubljanskega mesta. Kar naravnost ni mogla doseči, skuša po ovinkih, pod krinko obrtništva. Že lani je bila to poskusila, ko so se njeni pristaši dogovarjali celo z nemškutarji, da bi jih podpirali pri volitvah. Poslala je bila v boj konservativno obrtno društvo, ki je delo naše katoliške stranke. Letos pa še bolj tihotapski postopa, da ne bi se vedelo, da ima roke vmes. Ko bi tisti najeti obrtniki zares molčali, bi morda svet še preslepili, a mej njimi so nekateri, ki v veseli družini povedo, za koga da delajo.

Tej stranki pa ni prav nič za obrtnike. Gospod Matija Kunc je gotovo jeden najbolj nadarjenih obrtnikov, ki je gotovo zmožen zastopati obrtniške koristi. Dotični stranka ga pa vendar ni mogla trpeti in je naposled s svojimi intrigami zares izrinila tega moža iz občinskega zastopa. Ko bi jedenkrat narodno stranko iz občinskega zastopa spravila, jela bi pa pometati s tistimi obrtniki, katere bi sama spravila v mestni zastop, da naredi prostor pravim njenim somišljenikom. Tedaj bi pa spoznali obrtniki sedanje njih prijatelje.

Po načelu, da obrtnike more zastopati jedino obrtnik, bi tudi kmetje smeli zahtevati, da jih zastopajo jedino kmetje. Po tem načelu bi za kaplane, kanonike, zdravnike, uradnike ter še nekatere druge stanove ne bilo mesta niti v mestnem, niti v deželnem, niti v državnem zastopu. K večjemu kak župnik bi še utegnil poleg

kmetov in obrtnikov priti v kak zastop, če bi ga volilci iz posebne naklonjenosti pogledali za kmeta. Sicer pa mislimo, da vsakdo vé, da je mej župnikom in navadnim kmetom velika razlika in tedaj bi po tem načelu tudi jedva kak župnik mogel priti v kak zastop. Kdor stvar dobro premisli, bode pač videl, da dotični stranki ni ravno na tem načelu, temveč je le sredstvo za vse druge namene.

Naši čitatelji se pač še spominjajo, da je baš katoliška ali konservativna stranka na Dunaju v najboljšem prijateljstvu z nemškimi liberalci, največjimi nasprotniki malega obrta. Pri sklepanji koalicije se je pač obetalo, da se bode kaj storilo za malega obrtnika, toda zaželeni prememba obrtnega reda se je že odložila, ker je najboljši dokaz, kakšna je naklonjenost koalirancev malemu obrtniku. Jedina prememba obrtnega reda more še rešiti obrtnike in potem ne bi tovarnarji mogli izpodrivati malega rokodelca. Za malega obrtnika more le državni zbor kaj posebnega storiti, ne pa ljubljanski mestni zbor, kateri ima v obrtnih zadevah kaj omejen delokrog. Mestni magistrat se pa kot obrtno oblastvo mora ravnati po veljavnih zakonih, če tudi morda včasih obrtnikom ni v korist. Teh zakonov ni sam sklenil in jih tudi premijati ne more. Naša konservativna stranka se pa v državnem zboru ne briga za obrtnika, na srci jej je le ob volitvah v mestnem zastopu.

Pri agitacijah se pa posebno obeta volilec, da bodo potem manjši davki, ako bodo izvoljeni njih kandidati. Ker nekateri volilci ne vedó, kaka je stvar, moramo jim povedati, da mestni zbor nima odločevati o družih davkih, kakor o občinski prikladi. Ta občinska doklada je pa baš v Ljubljani mnogo manjša, kakor v družih mestih, da celo manjša nego v kmetijskih občinah, ki vendar nimajo mnogih potreb, kakor mesto. Najmanjši obrtnik, ki plačuje kacic 8 gld. pridobitnega davka (pata) plača le 64 kr., za mestne potrebe, vse drugo gre za druge potrebe. Jedino o teh 64 krajcarjih ima odločevati mestni zastop. Sedaj lahko vsakdo presodi, v koliko more mestni zastop davke ponižati. Ko bi vso to doklado od-

Pri Tepkarjevih se zbirajo vaški lovci. To vam je hrup in tekanje. Ta pogreša debelih krogelj, onemu je odnehal petelin pri puški, tretji išče in kliče svojega psa. Mlajši svet radoveden zija, starejši možje si pa namežikajo, češ: „Vas bo čakal medved!“ Slednjič se vender napoti lovska četa, broječa sedem mož, v gozd, kjer bi moral biti po Krivčevi izpovedi medved. Tepkarjev oče stopa oblastno naprej, ker on je vodja lovcev. Drugi capljajo za njim, bolj ali manj veseli.

Zadnjim smemo pridružiti tudi Kovačevega Matevža. A ne mislite, da je Matevž pritlikovec! Kaj še, on je orjak za glavo višji od družih, širokih pleč in krepkih pestij. Kdor bi ga videl, poreče: „Tak gorostas ubije medveda s pestjo.“

Matevž pa ni teh mislij. Sicer ima veselje do lova; nad zajčke gre prav rad, a medved in zajec ni vse

jedno. Kaj menite, da ga malo skrbi, kako se konča ta nevarni lov? Le glejte ga, kako negotovih korakov stopa za lovsko četo. Prav nič se ne zmeni, kako se njegovi tovariši ustijo, kdo ustrelji prvi na medveda. Kovačev prosi Boga le to, da bi ga rešil te „sreče“.

Molčé sledi drugim, vtopljen v globoke misli. Ko bi ga Tepkar postavil vsaj na tak kraj, kjer bi bil blizu drugih tovarišev! Z medvedom se ni šaliti. Kaj se vé, če se mrcini ne pcedé sline baš po njem. Še danes bi polzel po medvedjem žrelu. Nikoli več bi ne videl vaše cerkvice, rodne koč, nikdar več svoje Uršike. To je prehudo! Pri teh mislih kane Kovačevemu Matevžu na lice solza, debela ko grahovo zrno. Ozre se še jedenkrat na rojstno vas in bridek vzdihljaj se mu izviye iz žalujočega srca. Krivec se je pa rad z vsakomur nekoliko ponorčeval, zato se tudi zdaj oglasi: „Hej, Matevž Kovačev, pa ne

pustil, bi obrtniku ne bilo dosti pomagano Vse doklade bi pa ne mogel odpustiti, ker bode tudi potreboval denarja za razne občinske potrebe. Vse obetanje ponižanja

davkov je le slepenje volilcev. Nadejamo se pa, da bodo volilci spoznali najnovejše prijatelje obrtnikov in jim dati primeren odgovor.

Groza razdejanja.

Poslednji dnevi so za ljubljanske prebivalce grozoviti, pa tudi močno vznemirjajo južno-avstrijske pokrajine sploh, in pa velik del sosedne Italije. Zemeljski potresi ponavljajo se dan za dnevom, sedaj slabejši, sedaj močnejši. Potres se razprostira čez silno široko ozemlje. Na severu seže do Dunaja, Linca in Solnograda, razprostira se potres na južno Tirolsko, kakor Bolzanj, Meran, na velik del Italije notri do Florence in Ravene. V Dalmaciji, Bosni, Hercegovini, na Hrvaškem in v velikem delu Ogerske čutili so se zadnji čas močni sunki. Potres se ponavlja slednji dan. Prizadete so vse slovenske pokrajine, zlasti pa njeno središče bela Ljubljana. Ljudje, ki so bili v Zagrebu ob velikem potresu pred štirinajstimi leti priznavajo, da je ljubljanski potres še skoraj hujši. Prvi potres je bil baje v nedeljo okrog desete ure, katerega je pa malokdo opazil. Bil je naznanjevalec hujšega. Ko je minula enajsta ura, se je kmalu dvakrat strašno stresla zemlja. Ljudje so bili nekoliko že v postelji, nekoliko pa še po gostilnah in kavarnah. K sreči jih ni bilo mnogo na ulici. Le temu je pripisovati, da se jih je le malo poškodovalo. Da se je ta potres pripetil po dnevu, imeli bi bili gotovo na stotine mrtvih in ranjenih. S streh je letela opeka in podirali so se dimniki. Zidovi so pokali. Po vsem mestu je bil grozen ropot. Na to so pa pribežali na pol oblečeni ljudje iz hiš, ki so se tako rekoč že podirale. Narednika od godbe je v Slonovih ulicah zadela opeka tako hudo na glavo, ko je ravno prišel iz gostilne, da je nezvesten obležal. Na Karolinški zemlji je pa ubilo neko dvajsetletno šiviljo. Ležala je na peči in strop se je zrušil na njo. Nekaj ljudij je

pa seveda bilo bolj ali manj poškodovanih, mej drugimi soproga sedanjega deželnega glavarja.

Ljudje so se nastanili na večjih trgih, drugi so pa v celih procesijah hiteli iz mesta. Ginljivo je bilo, kako so očetje in matere nesli svoje ljubljene otroke, kako so spravljali tudi bolnike na razne prostore. Ljudje so potem prebili noč pod milim nebom. Potresi so se potem ponavljali do jutra. Ob polu peti ure je bil zopet močen potres, ki je porušil, kar so prejšnji potresi omajali.

Ko je zjutraj se zdanilo in posijalo solnce na belo Ljubljano, bil je kaj žalosten pogled. Po ulicah so ležali kupi opeke, po nekaterih delih mesta, kakor v Trnovem, Krakovem, Gradišči na Sv. Petra predmestji, na Dunajski cesti ni ostal skoro noben dimnik. Strehe so bile grozno razdrapane. Zahvaliti moramo Boga, da je bilo ob najhujšem času še lepo vreme; da je bilo deževno, bila bi nesreča še mnogo večja. Ker so strehe raztrgane, bi se razdrapana poslopja razrušila in gotovo podrla in ljudje bi ne mogli bivati pod milim nebom. Tako pa so spali na prostem, v železniških vagonih in drugih vozovih, v sodih, v šotorih, katerih se je naredilo 30 za civilno prebivalstvo. Čudno je gledati ljudij, ki prenočujejo ob bregovih Ljubljance, v Zvezdi, pod Tivolijem in pa na javnih trgih. Tu je vse pomešano, ljudje iz boljših krogov in pa navadni prostaki.

Največ so trpele cekve. Sv. Jakoba je notri močno razdejano in oba zvonika sta razpokala. Bati se je, da se zlasti podere večji, v katerem so zvonovi. V frančiškanski cerkvi poškodovani so altarji, razpokali so nekateri stebri v njej in pa zvonika sta razpočila, v Trno-

da bi obujal kesa, kakor pri izpovedi? A Matevž molči ter naredi že žalostnejši obraz.

Sneg je bil debel. Lovci so si morali delati gaz sami. To je zelo težavno, in do tega spoznanja pride tudi Tepkar, stopajoč v svoji lovski navdušenosti na čelu drugih. Korak mu zastaja bolj in bolj.

K sreči zapazi njegovo trpljenje Kovačev Matevž. Srečna misel mu šine v glavo. „Glej, Matevž, sedaj se lahko prikupiš Tepkarju. Gotovo te potem postavi na varen kraj.“

„Veste kaj, oče Tepkar, za vas je pa res prehudo vedno gaziti v célo. Lahko se prehladite, ali Bog vé, kaka bolezen se vas loti. Bom pa jaz delal pot.“

S hvaležnim očesom pogleda Tepkar Kovačevega Matevža. Ta pogled ga tako izpodbudi, da gajsá po snegu, kakor bi ga podil sam vrag. A vsem ljudem se ne more vstreči.

„Kam se ti mudi, rogovila dolga? Kaj meniš, da ima vsakdo motovila mesto nog, kakor ti?“ Krivec ni mogel dohajati dolgega Matevža.

Kovačev je imel tudi to lepo lastnost, da ni bil zamerljiv. Molčé prikrajša korak, da vstreže kratkopetemu Krivcu.

Na mali ravnici se ustavijo.

„Razkropiti se je treba,“ reče Tepkar, oprt na puško.

„Taka je,“ pritrdi Krivec.

Matevž globoko vzdahne ter prične. Tresoči glas je razodeval vsa notranja čutila. „Jaz pa jedno zinem, možje, čeprav ni vsem všeč,“ poprime besedo in se popraska za ušesi. „Ne iščem ovinkov, jaz kar naravnost povem, možje!“

(Dalje prihodnjič.)

vem sta tudi poškodovana zvonika in pa tudi znotraj je potres napravil mnogo škode. V Ljubljani je sedaj kakor na Veliki petek, zaradi poškodb na zvonikih ni čuti nobenega zvonjenja. Jedino v škofijski cerkvi se mašuje, drugod so pa postavili na raznih trgih oltarje in se opravlja služba božja. Ljudje se v obilnem številu zbirajo k božji službi in povsod je dosti pobožnih molilcev. Že na večer potresa slišal si na raznih trgih glasno moliti pobožno ljudstvo rožni venec.

Škoda, ki jo je samo v Ljubljani napravil potres na javnih in zasebnih poslopih, se ne dá ceniti. Površno se računa na kake štiri milijone goldinarjev. Strašno je trpela deželna bolnica. Stene so razpokale in bati se je bilo, da se vse podere. Usmiljene sestre so to noč pokazale svoj pogum in dokazale, da so najboljše strežajke za bolnike. Same v nevarnosti so prenašale bolnike na vrt, kjer so se zanje napravili šotori. Le v oddelek za blazne se ni nikdo upal, a k sreči je ta oddelek ostal nepoškodovan. Koroški Nemci, ki so odstranili usmiljene sestre iz bolnic in poklicali iz Nemčije protestantkinje za postrežnice, naj le pomislijo, če bi nove postrežnice v celovski bolnici imele toliko samopožrtovalnosti v enakih slučajih, kakor so jo v Ljubljani usmiljene sestre. Poškodovana je pa tudi vojaška bolnica, če tudi ne tako hudo.

Poslopje deželne vlade je potres tako pretresel, da se bode težko dalo popraviti. Posebno je v stanovanji deželnega predsednika grozno vladal potres. Barona Heina ravno ni bilo doma, bil je šel v Toplice na Dolenjsko gledat, koliko škode je napravil velik požar na Veliki petek. Soproga deželnega predsednika je pobegnila iz sobe na ulico in tisto noč prespala v svoji kočiji. V predsednikovem stanovanji je razdrobilo in razmetalo drago pohišno opravo in druge stvari. Tudi v deželnem dvorcu, kjer so pisarne deželnega odbora je potres mnogo premetal.

Šole so le neznatno poškodovane, le gimnazijsko poslopje je hujše poškodovano v drugem nadstropju. Na realki je pa potres napravil mnogo škode v kemičnem laboratoriju. Pri taki strahoti in občni zmešnjavi se je seveda moral prenehati šolski pouk. V deželnem muzeju, povse novem poslopiju, so popadali stropi in razdrobili dragocene zbirke. Kranjski deželni muzej je bil sloveč zlasti po svojih predzgodovinskih zbirkah. Koliko truda in denarja je stalo, predno se je to bilo vkupe zbralo. Tuji učenjaki so prihajali proučavati te zbirke, a sedaj je večina uničena. Škode je nad 50.000 goldinarjev.

Tudi novemu deželnemu gledališču ni potres prizanesel. Poškodoval je skupino na njegovem pročelju in tudi znotraj napravil mnogo škode.

Pokončal je sila težko mašinerijo za pogrezanje. V jedni sobi za poskušnje se je udril strop.

V tobačni tovarni je potres napravil 30.000 gld. škode. Poškodoval je mej drugim tudi jedne kamnite stopnice. Delo se je zaradi velikih poškodb ustavilo za nedoločen čas.

Hudo je razdejal, rekli bi, tako rekoč zgodovinsko palačo knežji dvorec v Gospodskih ulicah, lastnino kneza Auersperga. Veščaki pravijo, da se to poslopje ne bo dalo nič več popraviti.

Po mestu sedaj podpirajo hiše, da se ne zrušijo. Po nekaterih ulicah kmalu ne bode moč voziti zaradi raznih podpor. Nevarnejše ulice je tako policija zadnje dni bila zaprla. Nekatere hiše so se v notranjem že popolnoma porušile, tako Kolizej, v katerem je stanovalo kakih 500 ljudi, ki so sedaj brez strehe. Koliko hiš bode treba popolnoma podreti, se sedaj še ne dá določiti. Veliko gotovo.

Po površnem pregledu se je že dognalo, da je škoda večja, nego jo je bil potres napravil pred 15 leti v Zagrebu, kateri pa je Hrvatoma še sedaj v dobrem spominu.

Kedor ogleduje hiše, se mora raznim poškodbam posebno čuditi. Hiša druga poleg druge so jako različno prizadete. Pri Slonu je hotel močno poškodovan, v tem ko kavarna ni nič trpela. Hiše okrog Grada niso hudo poškodovane, jetnišnica na Gradu je pa vendar veliko trpela.

Škoda pa ni le na poslopih, temveč tudi na pohištvu, katerega je mnogo zdrobilo, ker jo je metalo semtertja in so se podirali stropi in zidovi.

Trpeli so tudi drugi kraji na Kranjskem jako močno. Posebno mnogo cerkvâ je poškodovanih in v mnogih krajih so morali brati maše na prostem. Hudo je razsajal potres po kamniškem in litijskem okraju. Poškodoval je zlasti cerkve in druga večja poslopja. Natančno seveda ne moremo popisovati danes vseh teh potresov, ker nam manjka prostora. Izmej manjših mest sta še potres najboljše prestala Novomesto in Kranj, ki stojita na trdi skali. Tukaj razen manjših razpok ni bilo druge škode. Huje je pa bilo v Škofji Loki in Kamniku. Pa tudi po vaseh so se podirali dimniki, pokale cerkve in hiše. Po došlih poročilih so ob potresu psi močno tulili, konji bili vsi preplašeni in hoteli odtrgati se od jaslí, goveda so mukala. Na Štajerskem je najhuje prizadeto Celje, kjer se je podrl neki stari stolp, več hiš je pa močno razpokalo, v Trstu je bil velik strah, a poškodbe pa vendar niso posebne občutili, še manj se je pa čutil potres v Gorici. V Zagrebu, kakor sploh po Hrvatskem se je čutil močan potres, a škode posebne pa ni napravil. Iz Opatije je odšlo več tujcev, ko je začel se potres.

Učenjaki sodijo, da je vzrok potresu letošnja čudna zima. Pomladi je veliko vode od tajanja snega šlo v zemljo. Ta voda je razmočila dolenje zemljine plasti in v zemlji so se začela velika podiranja in prekučevanja, in se vsled tega zemlja stresa. Potresi se utegnejo ponavljati še nekaj časa, a pričakovati je, da bodo vedno slabši in je glavna nevarnost že prestana.

Dolžnost naših državnih poslancev in drugih vplivnih faktorjev je sedaj, da mestu Ljubljani in deželi izposlujejo primerno državno podporo. Mestni zbor ljubljanski je že storil svoje korake. Dovolil je sam 10.000 gld. za revne mestne poškodovance in 10.000 gld. pa za napravo barak in sklenil se obrniti do državnega zastopa za pri-

merno podporo. Deželni predsednik je obljubil, da bode to željo podpiral. Mestu Zagrebu se je bilo dovolilo ob jednaki nesreči pred 15 leti brezobrestno državno posojilo 3 milijonov goldinarjev.

Predvčeraj je pa začelo po malem deževati, kar je jako shujšalo razmere. Hiše, katerih strehe so poškodovane, se bodo razmočile in bati se je kacob nesreč. Najhujše je

pa za ljudi, ki so zaradi poškodb morali ostaviti stanovanje. Poškodovalo se jim bode vse, kar imajo. Beda v Ljubljani pa je velika in potreba bode znatno pomoči.

Mej prvimi dobrotniki, ki so se spomnili nesrečnikov v Ljubljani, je cesar, ki je podelil 10.000 gld., praški mestni svet je pa dovolil 1000 gld. Hrvatski listi pozivljajo ljudij, naj prihite na pomoč Ljubljani.

Dopisi.

Iz okolice Rosenau-a, na gorenjem Ogerskem. [Iz. dop.] 29. marca. Ko sem semkaj prišel, sem se zelo čudil temu kraju in njega prebivalcem, koje hočem malo opisati.

Hiše so lepo napravljene, a z lesenimi koščki, zelo poševnimi strehami pokrite, radi velikega snega.

Ko sem v službo stopil v neki tovarni, sem se takoj seznanil z nekim Kranjcem ter ga vprašam, kedaj bode maša v nedeljo. A ves začuden sem ga gledal, ko mi pravi, da tukaj niso prave vere, ampak „evangeliški“ in judje.

Ljudje so prav čudni in večinoma le slovaški jezik govoré, koji se pa sploh z nemškimi črkami, pa tudi s slovenskimi piše. Ženske in moški nosijo po zimi visoke čevlje (mesikane). Moški imajo dolge lase, oblečeni so v jirhastih oblekah in s haljami ogrnjeni, telovnike imajo pa umetno napravljene iz ovčjih kož, lepe rože natkane in ogrske barve rudeče, bele in zelene. Evangeliški duhoven, kojemu „farer“ pravijo, je oblečen kakor kak drugi gospod, le kedar v cerkev gre, je oblečen v črni halji z zelenim robcem. Je oženjen, hodi po krčmah tudi plesat, kakor sem sam videl. V cerkvah imajo sploh le sv. Trojico in jeden lesen altar, blagoslovljene vode pa nič. Ženske imajo vsaka svoje debele slovaške bukve. Kadar pojejo, zjajo na vse grlo. Postov in petkov ne spoštujejo, po hišah se ne vidi božjih podob. Mesto čevljev nosijo opanke. Večkrat sem pa videl, kako vsako jutro en pastir s torbo in z bičem strelja ter v rog trobi. Ko

kmetje slišijo rog trobit, odprejo hleve in prešiči sami na cesto tečejo in tako se jih spravi velika čeda vkup.

Ko jih pa pastir na večer po vasi domu prižene, vsaki prešič vé za svoj dom, ter sam v hlev teče. Tako sem videl, da za celo vas sta samo dva pastirja. Ti prešiči niso prav veliki, so skoraj ovcam podobni in vsi rujavkasti. Ljudje jedó sploh le slanino in ostri črni kruh.

Lov na divjačino je dovoljen vsakemu, kajti zverine je prav mnogo, kakor: srne, mrjasci, lisice, jeleni i. t. d., pa tudi mnogo medvedov, posebno bolj proti Karpatom. Vsaka kmetska hiša ima razne stroje, posebno za ženske tkalne stroje. Tkejo prav krasno razne snovi, a prav umetno.

Ko sem se peljal od slovenskega Štajerja naprej do Budimpešte, nisem videl drugzega nego ravnino. Še bolj proti Budimpešti se vidi kak holmček in mej temi tudi hrib kralja Matjaža, pod kojim s svojo vojsko kima.

Glavno mesto Ogerske je res krasno, posebno oni dolgi „tunel“ pod kraljevo palačo in oni lepi dolgi most čez Donavo, koji ima na vsakem konci na straneh dva leva. — Ob bregu Donave svetijo zvečer brezštevilne svetilnice. Po mestu vozi elektriški tramvaj prav po ceni, na kojih se zvečer od daleč vse polno svetilnic sveti v ogerskih barvah, rudeče-bele-zelene. Do Budimpešte se vsaj s kom v nemškem jeziku kaj potrebnega sporazumi, od tam naprej pa le ogerski govoré in kondukterji ne znajo drugih jezikov in radi tega se mora človek močno truditi po postajah in študirati, predno pride do namenjenega mesta.

Slovenske in slovanske vesti.

(Prostozidarstvo.) Koalicijska večina je v državnem zboru zavrgla predloge konservativcev, s katerim bi se bilo tudi zanaprej s kazenskim zakonom zabranjevalo prostozidarstvo v Avstriji. To je le mogoče, ker je grof Hohenwart z drugimi slovenskimi koaliranci pomagal levičarjem do odločilnega vpliva. Kako bi „Slovenec“ kričal, da je kaj tacega prouzročila slovenska narodna stranka, ko so pa Hohenwart, Povše i. t. d. prostozidarstvu v Avstriji pogladili pot, pa kar molči. Mari to ni dvojna mera?

(Thunovi ukazi.) Češki namestnik grof Thun je izdal štiri ukaze ravnateljstvom srednjih šol. V jednom ukazuje gojenje lojalnosti v šoli, v drugem priporoča gojenje verske in narodne strpljivosti, ali bolje mlačnosti, v tretjem prepoveduje nabiranje denarjev za narodne namene, zlasti za Matico školsko, in četrtič prepoveduje mladini nositi vsake narodne znake. Prvi ukaz je nepotreben, ker so Čehi že dovolj lojalni, drugi so pa naravnost naperjeni proti češkemu narodu.

(Obrekovanje.) Priobčili smo v 6. številki iz Ribnega sledeči dopis: „Mine sicer vse na tem svetu, a pozabi se pa vse, kar se je dogodilo, posebno, če je dogodek v obče in vsem znan in tudi ki zahteva, da se ga ali z žalostnim srcem, ali s hvaležnostjo in največjem spoštovanjem spominja. Da, tukajšnji farani se živo spominjajo svojega prečastitega gosp. Jožefa Pristova, sedanjega kapelana v Dobu, kateri je lansko leto pri nas duše pasel, ter si štejejo v dolžnost, očitno presrečno hvalo mu izreči za njegov trud pri nabiranju doneskov za ustanovljenje tukajšne fare, za odkrito prijaznost proti vsakemu, za dušni nauk in za posebno prijateljstvo in ljubezen do naše šolske mladine. A s potrjim srcem se spominjamo dogodka, da je Vsegamogočni poklical g. Jožefa v drugo faro, kar nam dela neizrekljivo žalost. Ti spomini so se v nas prav živo obudili, ko je prečastitega gospoda god ter mu vsaj s temi spomini naše globoko spoštovanje izkažemo ter zakličemo: Bog Vas, preč. g. Jožef, ohrani še mnogo let srečnega in zdravega!“ Navada je pa, da neki ljudje na vse mogoče načine hujskajo proti našemu listu. Tudi ta slučaj so porabili, da nas obrekujejo s pravo „krščansko“ ljubeznijo. Mej ljudmi, ki ne čitajo našega lista, so raztresli laž, da smo v svojem dopisu grdili spoštovanega duhovnika. Čitatelji naj presodijo, če je to grdenje! Zares težko se je boriti s takimi nepoštenimi nasprotniki.

(Razmere v celovski škofiji.) V celovski škofiji je 130.000 Slovencev, a škof ni zmožen njih jezika. Prejšnji škof je imel vsaj slovenskega kancelarja, ta je pa nastavljal na to mesto moža, ki ne zna besedice slovenski. Tudi mož ne more občeovati s Slovenci, ko spremlja škofa pri svojih vizitacijah. Ko je umrl slovenski kanonik Andrej Aljančič, je škof imenoval na to mesto trdega Nemca Guidona Bittnerja ter mu je poveril stolno in mestno župnijo, v katero hodi več Slovencev k spovedi. Več slovenskih farâ je praznih, a škof prestavlja slovenske duhovnike v nemške župnije, da se ohladijo v narodnih stvareh.

(Volitve za isterski deželni zbor) razpisane so na dan 16. maja za kmetske občine, za dan 21. maja za mesto in na dan 24. maja za veleposestvo. Upati je, da Slovani letos nekaj pridobé, ker vlada ne bode dosti podpirala Italijanov.

(Piranski rogovileži obsojeni.) Tržaško sodišče je obsodilo 13 Italijanov zaradi izgrediv proti dvojezičnim napisom. Odmerila se jim je kazen od jednega meseca do dve in pol leta ječe. Državni pravdnik je naglašal, da so bili zatoženci najeti, da razgrajajo. Škoda je, da sodišče ni dognalo, kdo je te lopove najel.

(Dr. Mahnič.) Znani dr. Anton Mahnič in njegov učenec vikar Kralj sta odstopila od vodstva malega semenišča v Gorici, pa ne prostovoljno. Šolskim oblastvom posebno ni ugajalo, da je Mahnič gimnazijce rabil za sodelovanje pri časopisu „Rimski Katolik“, kateri se je prepovedal dijakom srednjih šol celo čitati, ker njega vsebina ni primerna za mladino. Seveda bodo nekaterniki ta list usiljevali šolski mladini, kakor so ga dosedaj.

(Tudi dobra!) Goriški uršulinski samostan ima neko pravdo in vodstvo tega samostana je pravdo izročila nekemu židovskemu odvetniku.

(Izlet poslancev v Istro in Dalmacijo) Tako se more nazvati izlet, ki so ga nazvali „Izlet v Dalmacijo“ in kojega se udeležujejo člani gosposke in poslanske zbornice: Poljaki, Čehi, Nemci, konservativci in liberalci, jeden Italijan (Burgstaller) in jeden Hrvat (Spinčić). Poslanci so prošli vso Istro, od Herpelj do Pulja. Zanimali so se jako za zemljo in za narod, in videvši Kras in kamenje, čudili so se, kako ta narod more živeti in od česa. Drago nam je, govorili so, da smo došli semkaj, kajti že iz tega, kar smo videli, napravimo si lahko pojem, kako siromašna je ta zemlja in kako potrebuje podpore. Podpirati in zagovarjati hočemo prošnje za podpore. Rekli bi, da v skoro 100 letih se ni ničesar storilo za povzdigo blagostanja naroda, zlasti v notranjem delu. Čudili so se tudi, nadaljevaje pot na parobrodu od Pulja proti Dalmaciji, goličavam Kvarnerskih otokov Čresa, Lošinja itd., ter povpraševali so, kako ta narod živi. Mnogi so od nekih dob živeli od morja. Nekoji so počeli, ne, niti počeli niso pridobivati od vinstva, ampak založili so svoje glavnice za vinogradiče; ali prišla je trtna uš, ki jim je uničila še to nado. Od tedaj iščejo drugih načinov življenja ali tudi teh se jim celo ne dopušča in stavljajo se jim zapreke, da ne morejo dobivati onih koristi niti od gozdov, niti od živine, koju bi lahko imeli. Hotelo bi se, da se povsodi postopa po jednem in istem kopitu, namreč, kakeršno je dobro za alpe in nikakor nočejo sprevideti, da vsako kopito ni dobro za vsako nogo. A če bi tudi to veljalo: morala bi sedanja generacija pomreti od glada, da bi potem mogla živeti bodoča. V Pulj so došli poslanci nekoliko kasneje, ter odšli nekoliko preje, nego je bilo določeno. Le v naglici so prehodili mesto, ter si ogledali amfiteater in arzenal. Pri doprasku v Pulj jih je pričakovalo nekoliko častnikov mornarice, ki so spremljali poslance. Bil je tudi odvetnik dr. Rizzi, ali menda le kot državni poslanec, ne pa kot mestni župan, kajti bil je čisto sam. Došlo je tudi nekoliko poznanih slovenskih rodoljubov in dva Hrvata, ki so bili toliko prijazni, da so spremljali dve skupini poslancev. Da zadobé nekoliko pojma o vojnih ladijah, odpluli so z ladijo „Vorwärts“, ki jo jim je dal Lloyd na razpolaganje, pred Fazano, kjer je bilo zasidranih 6 največjih vojnih ladij. Obkroživši vojne ladije, kjer so bili pozdravljeni od častnikov in moštva, odpluli so v Dalmacijo in se čez Reko peljali v Trst.

(Vážne premembe v Istri.) „Il Matinu“ poroča, kakor pravi, iz dobrega vira, da je kot bodoči deželni glavar za Istro določen bivši profesor na Terezijanišču na Dunaji dr. Coglievina, sedanji župan v Čresu. Zajedno poroča isti list, da se deželni zbor in okrožno sodišče rovinjsko premestita v Pulj. Vse te odredbe da so posledica znanih dogodkov v deželnem zboru isterskem. Sploh hoče vlada osredotočiti v Pulju vso politiško upravo Istre, koje mesto je najprikladneje za nadzorovanje po podrejenih jej organih in so tudi občila veliko prikladnejša.

(Najvojvodinja Štefanija in Hrvati) Cesaričinja vdova nadvojvodinja Štefanija je prišla letos v Opatijo malo prej, nego so se začele občinske volitve. Lahi so se bali, da propadejo in ker niso skromni, približali so se nadvojvodinji Štefaniji in jo prosili naj upliva ona na to da Hrvati ne dobodo občinske uprave v roke, z drugimi besedami, zahtevali so, naj nadvojvodinja agitira za Lahe in zoper Hrvate. Na to svojo predrznost pa so dobili kakor javlja „Naša Sloga“, odgovor, kakeršnega se niso nadejali. Nadvojvodinja je namreč rekla: „Ničesar nočem storiti proti Hrvatom, naj le vladajo, jaz se vsikdar spominjam z radostjo, da so leta 1849. Hrvati rešili mojega premilostnega tasta ter da imajo sploh velikih zaslug za prestol“. Škoda, da teh besed ni slišal namestnik Rinaldini.

(Ruska tiskovna razstava v Peterburgu) se je odprla dne 3. t. m. in kaže, kako je v Rusiji napredovalo tiskarstvo poslednjih 25 let. Slovanski knjigar Heruc v Peterburgu je razstavil več številčk neruskih slovanskih listov.

(Goriška porota.) Dolgo let je bilo slovensko prebivalstvo goriško izključeno od častne službe ljudskih sodnikov. Sodniki so bili samo Lahi in njih sodbe so dale povod, da se je začel boj zoper staro navado in za izvršitev zakona, čemur sta se upirala laška stranka in vlada. Naposled pa je pravosodni minister izdal primeren ukaz v tem zmislu, da je letni imenik porotnikov pravično sestavljen. Lani je bilo vseh slovenskih porotnikov le kakih 39, letos jih je 155 mej 344. To je gotovo velik razloček. Natančnejše pregledovanje imenika kaže pa, da se je ponekod vzlic ministerskemu ukazu postopalo čisto samovoljno. Tako je mej porotnike prišlo iz Gorice le sedem Slovencev.

(Petindvajsetletnico) svojega glasbarskega delovanja je slavil minuli mesec hrv. skladatelj pl. Zajec. Cesar ga je pri tej priložnosti odlikoval s Fran Josipovim redom. Vodstvo narodnega gledališča v Zagrebu ga je pa imenovalo častnim članom narodnega gledališča.

Razne vesti.

(Samomori.) Pri Žihpoljah se je obesil posestnik O. Pirman v 45. letu. — V neki drvarnici na Rimski cesti v Ljubljani našli so dne 26. marca oboženega nekega nevarnega hlapca Leonarda Končarja iz Trebeljega na Dolenjskem. Bil je popolnoma pri pameti in prejšnji večer se je pa še bil pri „Lahu“ dobro upijanil, kar mu je menda zmešalo glavo. — V Gradci se je ustrelil dne 25. marca črkostavec Anton Gorišek, rojen Ljubljčan. Menda se mu je bilo zmešalo v glavi, kajti živel je s svojo ženo v najlepši složnosti in v rednih gmotnih razmerah. — Župan v Brezah na Koroškem dr. Jobst, bivši poslanec koroški, je poveril nad 20.000 gld. potem je pa pobegnil. Pri Krumfeldnu so ga našli v vodi mrtvega. Poneverjeni denar je porabil za razne športe.

(Pretepi.) V Mali Račni so v nedeljo dne 24. marca se fanti stepli in je Anton Pugel iz Čušperka z nožem sunil v trebuh Franceta Finka, ki je vsled te poškodbe umrl. — Tukajšnji mizarški pomočnik Andrej Hafner je dne 25. marca v Florijanski ulici nadlegoval 21letno Heleno Podločno, ko ga je sunila od sebe, jo je z nožem dvakrat ranil v desno roko in jo nevarno poškodoval.

(Detomor.) V kleti mestne klavnice ljubljanske našli so dne 7. aprila popoldne umorjenega novorojenega otroka ženskega spola, zavitega v stare preproge. Kot umora sumljivo zaprla je mestna policija deklo živinozdravnika gosp. Deva, Uršulo Jurca, katera je priznala, da je otroka povila in potem zadavila. Jurca se je izročila dež. sodišču.

(Tatvina.) Dne 9. t. m. je bila v prodajalnici gospe Novotny v Gradišči gostilničarki Ani Lorenc z Jesenic

ukradena denarnica, v kateri je bil znesek 260 goldinarjev. Čez nekoliko ur prinesel je postrešček denarnico, katero mu je bil izročil neznan mož, v prodajalnico nazaj. Dognalo se je, da je denarnico ukrala natarica Helena Pletrovič, katero je gostilničarka dala v prodajalnico pokl cati, ker jo je nameravala vzeti v službo. Denar dala je spraviti svoji sestri, ki je tudi natarica v Krakovem, češ, da ga je našla, da pa ne sme nikomur nič povedati. Ko pa je sestra izvedela, da je Helena Pletrovič že zaprta, poslala je denar okradeni gostilničarki nazaj. Helena Pletrovič, ki se je izročila sodišču, je tatvino priznala.

(Strahovita eksplozija.) Velika nesreča se je pripetila minuli mesec v mestu Keeken-u. Vsled ledu na Renu so nekatere ladije izkrcale dinamit, kateri so peljale na Nizozemsko, vsega skupaj 5000 zabojev. Dinamit je eksplodiral s tako silo, da se je v Keekenu podrlo več hiš, druge so bile poškodovane, okna seveda vsa pobita. Neka ladija se je hipoma potopila, na nekaterih je začelo goreti. Ponesrečilo se je 25 oseb. Eksplozija je bila tako silna, da so se v tri kilometre oddaljenem Griethhausenu zrušile nekatere hiše, v devet kilometrov oddaljenem Emmerichu pa so počile vse šipe in se je podrli cerkveni stolp. Sploh so ljudje daleč okolu Keekena mislili, da je silen potres prouzročil škodo.

(Za konjerejce.) Kakor poroča kmetijska družba, se bodo letos na Kranjskem spuščali brezplačno cesarski žrebeci in to vsled prizadevanja družbenega samostalnega konjerejskega odseka.

Shod avstrijskih rudarskih delavcev.

Te dni sešel se je na Dunaju shod avstrijskih rudarskih delavcev. Veliko ulogo na tem shodu imeli so socialni demokratje.

Na shodu se je mnogo tožilo o predolgem delu in zelo majhni plači. Na tem kongresu je zlasti odpo-

slanec Kleinmacher dobro naslikal razmere v rudnikih grofa Silve Tarouke. Pri njem so delavci jako slabo plačani in morajo jako dolgo delati. O grofu Silvi Tarouki se je poprej po časopisih mnogo nelepega pisalo, kako ravná z delavci, in on dotičnih vestij ni mogel

oporeči. Znamenita je pa vsa zadeva zaradi tega, ker je baš grof Silva Tarouka na katoliških shodih poročal o krščanski socialni reformi in ljudem metal pesek v oči. Spodobilo bi se pač bilo, da bi najprej ta katoliški mož pri svojih delavcih svojo krščansko socialno politiko začel. Čudno ni, če delavci nimajo več nobenega zaupanja, da bi zanje prišlo rešilo od množ, ki so se zbirali na katoliških shodih, in prehajajo naravnost v tabor socialnih demokratov.

Tudi o razmerah v karvinskih premogovnikih se slišijo od delavcev jako neugodne stvari. Posebno se tudi ženske porabljajo za nočno delo.

O statistiki delavskih plač, katere je sestavilo poljedelsko ministerstvo, so bile kaj ostre sodbe. Oziralo se je le na najboljše plačane delavce. Tako se je pač dosegel še precej ugoden izkaz. Seveda je tako postopanje napačno, kajti s tem, da se resnico prikriva, se vzbuja le nevolja delavcev. Seveda sedanji poljedelski minister je v prijateljstvu z mnogimi visokorodnimi gospodi, ki imajo rudnike in premogovnike, in zategadelj gleda, da postopanje teh gospodov svetu ne pokaže v neugodni

luči, posebno ker so mnogi tudi njegovi politični somišljeniki.

Iz razprav na kongresu rudarskih delavcev se je videlo, da delavci od koalicijske vlade ničesar ne pričakujejo. Posebno jim načrt zakona o vpeljavi rudniških nadzornikov ne ugaja. Te inspekcije bodo le pesek v oči, ker se k njim ne pritegnejo delavci ali pa njih zaupniki. Tudi bode nadzornikov premalo, da bi mogli zadoščati svoji nalogi. Za vse tostranske kronovine bodo samo štirje. Tudi bi bilo potrebno, da se ustavi delo v tistih jamah, v katerih je posebna nevarnost. Tudi bi se moralo preskrbeti za skrajšanje dela in za zavarovanje delavcem proti nezgodam. Sedaj je še čas kaj storiti, če se bode čakalo, bodo pa vsi delavci prišli v krog socialnih demokratov. S tem se pa socializem močno okrepi v Avstriji in tudi nevarnejši postane. Seveda od koalicijske vlade, ki pred vsem gleda na koristi velikega kapitala, bodisi že židovskega ali pa kristjanskega, ne moremo prerekovati, da bi kaj uspešnega storila za rudarske delavce. Zato bode pač treba drugih mož in je le želiti, da bi tedaj že ne bilo prepozno.

Kupujte pri kristijanih!

To se priporoča v več protisemitskih listih dan na dan in vidi se, da ima ta reklama tudi uspeh. Razne firme se priporočajo kot krščanske. To je vse prav dobro, ali velika spekulacija se je pa poslužila tudi že tega sredstva v svojo korist in v škodo malim obrtnikom. Tudi se večkrat pripeti, da se za takimi tvrdkami skriva tudi kak židovski sodružnik.

Te dni je pa več belgijskih katoliških kapitalistov osnovalo na Dunaju veliko podjetje, kateremu je baje namen, židovski sleparski trgovini zadati močan udarec. Vsaj tako se govori. Židovski listi se pa menda tega ne bojé, kajti z veseljem poročajo o osnovi nove tovarne, ki bode dajala blago jako po ceni. Zgradila se je na Dunaju velikanska palača in v pritličju velikanska okna kažejo, da so to prodajalnice. V njih se prodaja moška in ženska obleka, čevlji, klobuki i. t. d. V nižjih nadstropjih so pa delavnice, kjer izdeluje na stotine delavcev in delavk to blago.

Dvomiti nikaker ni, da bode ta zavod uničil celo vrsto malih obrtnikov, posebno, ker ni primerno obdačen. Če se na Dunaju to podjetje dobro obnese, bodo se gotovo našli kakšni katoliški kapitalisti, da osnujejo še drugod taka podjetja in se s tem uniči po vsej Avstriji srednji obrtni stan, ki je jedro našega meščanstva.

Katoliška stranka se pri nas in pa tudi drugod kaže kot velika prijateljica malega obrtnega stanu in kriči le na židovske kapitaliste. Osnova „velike tovarne“ na Dunaji pa kaže, da katoliški kapitalisti niso v tem oziru niti za las boljši od židovskih. Osnovatelji te „velike tovarne“ na Dunaji pripadajo tisti belgijski katoliški stranki, ki se toliko ponaša s svojim katoličanstvom,

povsod uvaja samostanske šole in preganja svetske učitelje. Ta nova tovarna katoliških kapitalistov nam pač kaže, da se pesek ljudem meče v oči, ko se toliko piše, da je katoliška stranka poklicana, rešiti socialno vprašanje, ko ravno katoliški kapitalist lepo pomaga židovskemu, uničiti malega obrtnika.

Kriva temu je pa največ napačna obrtna zakonodaja, to je tista zakonodaja, s katero se je toliko ponašala avstrijska konservativna ali katoliška stranka, češ, da si je pridobila velike zasluge za malega obrtnika. V resnici so pa baš tisti zakoni, katerim je botroval toliko proslavljeni grof Belcredi, žebelj za krsto malega obrtništva, ako se za časa ne spremene. Po njih sme vsakdo jemati naročila za obrtne izdelke po meri in če ima dosti delavcev, lahko začne kakoršno obrt hoče, ne da bi mu bilo potrebno dokazati, da se je tudi obrta učil. Začne celo lahko taci obrti, kolikor hoče. Le malega obrtnika nadlegujejo z zahtevanjem dokaza zmožnosti.

Večkrat so mali obrtniki se oglasili, da naj se zakon v tem oziru predela, a zadeli so na gluha ušesa ne le pri nemških liberalcih, temveč tudi pri konservativcih, menda zaradi tega, ker so se bali, da bi potem pod krščansko pretvezo ne mogli uničevati malih obrtnikov. Priredila se je bila pač neka enketa, a ko so gospodje čuli, da obrtniki zahtevajo stvari, katere ne ugajajo njih kapitalističnim nazorom, so pa vso stvar pustili ležati. Krivdo pa izvažajo poslanci in pa vlada drug na drug. V resnici pa na obeh straneh manjka dobre volje. Tako se utegne pripetiti, da ne bode več dosti treba reševati malega obrtnega stanu, ko se predloži nov obrtni red, ker bode že večinoma propadel.

Ker se baš ob ljubljanskih mestnih volitvah katoliška stranka zopet laska obrtnikom, zato poslednjim priporočamo, naj le dobro premislijo, kar smo navedli v tem članku, predno se usedejo komu na limanice.

Glede gâsla: „Kupujte le pri kristjanih!“ pa predstavljamo, da se ž njim ne smemo dati varati. Ni zadosti, da se kdo kaže vnetega katoličana, treba je tudi, da se v narodno-gospodarskih stvareh ravna po krščanskih načelih in ne krati malemu obrtniku obstanka. Kdor pa drugače postopa, naj blago ponuja pod kakeršnimkoli gaslom, pokažimo mu vrata. Tudi nizke cene nas ne smejo motiti, ker bodo obstale le tako dolgo, da se uničijo

mali konkurentje, potem bodo pa že kapitalisti ljudi pošteno drli.

To pa tudi še ni noben dokaz, da je tvrdka zares krščanska, ako se poslužuje tacega krščanskega gâsla. Baš koalicija je nas pončila, da mej krščanskimi in židovskimi bogatini ni velicega nasprotja, v resnici so gospodje dobri prijatelji. Zato ni dvomiti, da bode pri krščanskih podjetjih mnogo tihih židovskih sodrugov, in marsikdo bode kupoval pri židu, ko bode mislil, da kupuje pri kristjanu. Zato se pa držimo malih obrtnikov, o katerih vemo, kaj so.

Obrtne raznoterosti.

(Kompliment ljubljanskim obrtnikom.) V jedni zadnjih sej občinskega sveta ljubljanskega je poročevalec o porabi dotacije za tukajšnjo veliko realko konstatoval naslednji, na prvi pogled skoraj neverjetni slučaj: Ravnatelj realke gospod dr. R. Junowicz naročil je za učne zbirke dve omari — v Stanislavu na Gališkem; obe omari staneta na licu mestu 80 gld., a embalaža, vožnja do Ljubljane in tukajšnje prevažanje s kolodvora v realko stane 102 gld.! Če povemo še dalje, da sta bili omari naročeni v tamošnji kaznilnici, potem si naši čitatelji lahko razlagajo razburjenost, ki je zavládala v občinskem svetu vsled takega nečuvnega

postopanja ravnatelja Junowicza. Ljubljanski lesni obrtniki slovó vsled svoje spretnosti in svojih finih izdelkov daleč po svetu; mej seboj imamo dvorne založnike in druge izborne tvrdke, a gospod ravnatelj — ki je, mimogrede omenjeno, tudi zaupni mož pri deželni vladi za pospeševanje kranjskega obrta — naročuje v galiških kaznilnicah!! Čestitamo ljubljanskim obrtnikom na tako gorečem zastopniku njihovih koristij.

(Shod avstrijskih mesarjev.) Dné 13. do 15. maja bode na Dunaji shod avstrijskih mesarjev. Zastopane bodo po svojih odposlancih vse avstrijske mesarske zadruge.

Loterijske srečke.

Gradec, dné 6. aprila:	56, 86, 42, 73, 83.
Trst, dné 13. aprila:	13, 74, 71, 51, 37.
Dunaj, dné 6. aprila:	86, 31, 12, 10, 40.
Praga, dné 17. aprila:	65, 58, 43, 55, 50.
Linc, dné 13. aprila:	41, 48, 25, 78, 83.
Brno, dné 10. aprila:	77, 82, 81, 34, 10.

Tržne cene v Ljubljani

18. aprila t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	20	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rež,	6	—	Surovo maslo, „	—	90
Ječmen, „	6	35	Jajce, jedno	—	2
Oves, „	6	30	Mleko, liter	—	10
Ajda, „	6	65	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, „	7	50	Telečje „	—	64
Koruza, „	8	—	Svinjsko „	—	68
Krompir, „	3	20	Kostrunovo „	—	44
Leča, „	12	—	Pišanec „	—	70
Grab, „	10	—	Golob „	—	25
Fižol, „	11	—	Seno, 100 kilo	—	2 14
Maslo, kgr.	94	—	Slama, „	—	1 96
Mast, „	68	—	Drva trda, 4 metr.	—	8
Špeh frišen „	56	—	„ mehka, 4 „	—	6

Kdor želi prav ugodno priložnost porabiti, ter si kupiti

en del, polovico ali celo

posestvo

z dvema hišama, z obširnim gospodarskim poslopjem, proti večletnemu vplačevanju in tekočemu najnižjemu obrestovanju, naj se do 15. aprila t. l. zglašijo pri podpisnem.

Posestvo leži uro hoda od Ljubljane, ob okrajni cesti, in je sposobno za vsako obrtovanje, za delavsko stanovanje in naselbo.

J. Rodé-Dogan
v Ljubljani.

600

hruševih drevesc

od 80—120 cm visokih, 10 kr. komad

„ 120—200 „ „ 20 kr. „

ima na prodaj

Jakob Zupan

v Brezju (pošta Izlake).

po najnižjih cenah pod najugodnejšimi pogoji pošilja pod jamstvom in na poskušnjo.

IG. HELLER, DUNAJ

2/3 Praterstrasse Nr. 49.
Bogato ilustrovan 192 strani obsežni cenik v slovenskem
in nemškem jeziku na zahtevanje takej zastopni
Preprodajatelj se ličijo.

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (2—8)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavopratenno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezemam tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Agentura se ponuja. Predmet se dá prav lahko razpečati. Velik zaslužek. Eventuelno stalna plača. Se tudi lahko opravlja kot postranski posel. — Ponudbe pod „Artikel“ upravnistvu „Rodoljuba“.

(31—6)

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža
v Ljubljani

priporoča:

Za želodec:

Marijincejske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodeci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v krizu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. (14—23)

ČASTNI DIPLOM

1891-1894

8 ZLATIH KOLAJN

Pozor: zahtevajte in jemljite
le izvirne zavoje s imenom
„Kathreiner“.

Kot nadomestilo za bobovo kavo se priporoča
po zdravniških ženskam, otrokom in bolnikom!

Najokusnejša, edino zdrava in ob enem
najcenejša primas k bobovi kavi jas

KATHREINER.

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni plod
v celih zrnih,
ki se ne dajo posarejati.

Se dobi povsod: 1/2 Kile za 25 kr.